

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Sodnija in slovenščina.

(Iz sodnijskih krogov.)

V septembru 1884.

IV.

Predsednik je motiviral svoj ukaz z oziri javnosti, zaradi katerih se mora na spodnjem Štirskem v prvi vrsti vsaka razsodba v nemškem jeziku azglaševati. Da, javnost! javnost! Oglejmo si to javnost nekoliko bliže in kolikor mogoče natančno. Javnost in ustnost sta dva najglavnejša stebra novega kazenskega reda. Čuvati jih moramo kot najdražja bisera. O ustnosti postopanja ne govorimo, a javnost, to hvalisano javnost si oglejmo natančno ter stopimo v sodnijsko dvorano. Kak prizor! Zatoženec je Slovenec, ne zna nič nemški; priče so slovenske, ne znajo nič nemški; sodniki, učeni in neučeni, morajo znati nemški in slovenski, ker drugače so v suponiranem slučaju izključeni. Občinstvo, ki hodi obravnave poslušati in ki tedaj reprezentuje javnost, lahko ločimo v znane „kriminaldoktorje“, ki le iz golega samopaštva hodijo nedragi čas prodajati in drugo omikano ljudstvo, ki ne hodi zaradi radoglednosti k obravnavam, nego iz nekega višjega, etičnega čuta. Prva in druga kategorija občinstva ne bodeta hodili k obravnavam, če ne umeta jezika, v katerem se obravnava, izvemši oni slučaj, da se ne moreta drugej k počitku vvesti, nego na klopih za avditorij, in javnost pripravljenih.

Tedaj vse, kar je živega v dvorani, umeje slovenski. In vendar predsednik mora razsodbo v nemškem jeziku razglasiti! On mora narediti temu jeziku svoj poklon! O tempora, o mores! Ali je to poviševanje nemškega jezika, ali poniževanje slovenskega ali menda oboje vkup — ka-li? Mi tega vprašanja nečemo reševati; naj ga reši bistroumna in učena prevzvišenost; samo toliko ga v svoji prepokorni ponižnosti in pohlevnosti prosimo, naj nam zopet ne odgovori: „ja, bauer, das ist ganz was anderes“. Bore kmetič nam ne bo več verjel.

V.

Preidimo k pretresovanju oportunnosti tega ukaza; predsednik obravnave je zavezan razsodbo z nagibi v prvej vrsti nemško razglasiti in potem še le slovenskemu zatožencu per abbreviationem nazniniti. Naše prosto ljudstvo ima čudne nazore o judikaturi; kolikokrat čujemo po naših sodiščih: saj go spodje naredijo, kar hočejo; ti nazori so dedščina

iz onih časov, ko je še vladala v sodnijskih kancelijah tortura in batina. Ti časi so prouzročili v ljudstvu neko indolentnost in neko apatijo do pravosodstva, katera se le polagoma odpravlja in izkorenjuje. A izrupati se mora kot strupena belladonna iz vrtnih gred, če hočemo, da ljudstvo, posebno neomikano, zadobi zaupanje in spoštovanje do sodnijskih izrekov, ukrepov in razsodb, če hočemo, da ljudstvo neha misliti, sodnik je samo vladar, tiran, mogotec, kateri kraljuje v svojem mrzlem ozračji pravega pravcatega samosilstva, kateremu je gaslo: sic volo, sic jubeo; stat pro ratione voluntas.

Vprašajmo sedaj, ali je zgoraj omenjeni ukaz pripraven, našemu ljudstvu druge, istinitejše nazore ucepiti ali pa vsaj pospeševati odstranjenje onih napaknih pojmov? Valjda ne; če zatoženi pri razglasbi razsodbe ne sliši cele sentence z nagibi v svojem jeziku, marveč le lakonično: „na „gavage“ si obsojen, pa se pritoži“, potem bo on ostal pri svojem mnenji: naredili so, kar so hoteli. Imeli smo priložnost, se prepričati, kako naši kranjski Kočevci mislijo o pravosodstvu; Kočevci, ki se tudi rad pravda, ne bode rekel, da je izgubil pravdo, nego on pravi, da jo je zaigral („ich habe den Proces verspielt“) Vajen igre, misli, da tudi v sodnijski pisarni velja „hoch“ ali pa „nieder“, kakor pri stavi na pomaranče; človek bi dejal, da ta nazor ni tako neosnovan, če tudi razvoji pravnega čuta, kakor bomo videli, škoduje; kajti, če vidimo čestokrat, kako nadsodnija pobija razloge prvega sodnika, in kako potem spet razlogi nadsodnije pred najvišjim sodiščem nobene milosti ne najdejo, ne moremo prostemu človeku in nestrokovnjaku zameriti, če on to počenjanje smatra za precej drago igro na obširnem polju logičnih syllogizmov.

Naše prosto ljudstvo smatra v obče (izjeme se tudi nahajajo; a o njih velja: exceptis firmat regulam) sodnijske izreke in razsodbe kot izraz gole samovolje, ker, kakor že rečeno, se le malokrat s prepričevalnim slovenskim govorom pouči o tem predmetu. Kakov naravni posledek izvira iz tega napakega mišljenja o pravosodstvu? Mi mislimo, da je to krivo mnenje regulator reakcije proti sodnijskim izrekom.

Kočevci, ki razsodbe smatra za igro, bode skušal izvrševanje teh razsodb onemogočiti z vsakojakimi zavijačami in spletkami; naš kmet pa, ki smatra sodnijske izreke kot izraz gole samovolje,

bode se izvrševanju teh razsodb po pravilu „klin s klinom“, protivil s surovo močjo, z brutalno silo. Zaradi tega se nabaja pri nas toliko hudodelstev zaradi javne sile, pri Kočevcih pa prevagujejo delikti goljufije in prevare. Gospoda, če mislite, da so naše trditve prazne in neutemeljene, prosimo Vas, vzemite letne statistične izkve v roko; videli boste, se li motimo ali ne.

Mi si priborimo svoja izkustva v vsakdanji dotiki s strankami, vi pa uporabljate statistične podatke, a naša izkustva se opirajo na take momente vsakdanjih razprav in obravnav, kateri se v mrtvih številkah popolnem izraziti ne dajo. To jim pa nikakor ne zmanjšuje in prikrajšuje njih veljave, njih vrednosti.

Ker tedaj omenjeni ukaz v ravno označenem oziru ne ustvarja nobenega poboljška, ampak strogo statuiraj, da mora vse pri starem ostati, zaradi tega ga ne moremo smatrati kot posebno koristnega.

(Dalje prih.)

Mejnarodna konferencija za ribištvo.

Na Dunaji se je v 29. dan prošlega meseca pričela konferencija za ribištvo, sklicana po „avstrijskem ribiškem društvu“ in pobojena od zastopnikov vlade, ribiških ter drugih narodno-gospodarskih društev. Prišli so zastopniki: vlade saksonske, srbske, bolgarske in švicarske; ogerskega poljedelskega in skupnega finančnega ministerstva, ribiškega društva v Berlinu, v Monakovem, v Draždanah, v Petrogradu, v Aranyos Marothu; dalje poverjeniki: deželnega zemljedelskega sveta v Pragi; kmetijske družbe v Solnogradu, v Celovci; deželnega ribiškega društva v Lincu, v Redl Zipfu na Gorenjem Avstrijskem, v Gradci, v Ljubljani (dr. J. Kapler iz Ljubljane in prof. J. Franke iz Kranja), v Brnu, v Iglavi, v Opavi, v Karlovih Varah itd. Vseh zastopnikov vkupe bilo je okolo 70 na tem pazljivosti vrednem shodu, kateremu je pokrovitelj bil cesarjevič Rudolf.

Konferenciji namen je bil, da se zbranci, v ribištvo znanostno vzobraženi ter izkušeni možje, posvetujejo in sredstva ozamenijo, kako bi se dalo povzdigniti ribištvo, to je z ribami napolniti reke in vode, ki so, vsled nespametne ribje lovi in na korist drugostranskega napredka v kmetijstvu, v obrtnosti in ladijarstvu, prišle ob cele rodove rib in tako prestale dajati prevažno živilo. Mejnarodni ta shod

LISTEK.

Ulična pevka.

Povest. Ruski spisal N. K. Lebedov. Preložil Kmetov. I. (Dalje.)

Obe sestri, krogoloci in rudeči, z majhnima nosičkoma in velikimi okroglimi očmi, brbljali sta strašno radi in govorili obično kakor za stavo ter druga drugi kratili besedo. Obe bili sta do brezkončnosti dobri in neizrečeno smešljivi. Na mojo izjavo, da sem prišla pomagati, vzklicali sta obe h kratu, slično kokodakujočim kokošim:

— Ali si že molila?

Jaz odgovarjala sem z glasom nekoliko zbeganim in nekoliko priznavajočim svojo pregreho:

— Ne, tetki, danes še nisem molila . . .

Tedaj sta oni v jeden glas uzklicali:

— Moli!

Jaz stopila sem pred sveto razpelo ter jela priklanjati in križati se. Starejša me je učila:

— Oče naš, kateri si v nebesih . . .

Jaz ponavljala sem za njo. Sedaj narekalo se mi je od jedne strani — „posvečeno bodi Tvoje ime“ — in ne pustivši mi končati ponavljanja teh besed, slišala sem od druge strani: „pridi k nam Tvoje kraljestvo, zgodi se Tvoja volja.“ Zgubivši zvezo vsled bitenja teh skrbnih žensk, v istem času skakajočih od samovara k peči, prilagat drva in nasprotno, zmedla sem se ter govorila kaj enacega:

— „Posvečena bodi Tvoja volja!“

Tedaj padali sta obe od smeha na klop in komaj oddahnivši se nekoliko, urno hiteli prikrajšati molitev:

— „In odreši nas od vsega hudega“ . . .

Jaz sem ponavljala, za tem izrekli sta sestri gromoglasno z resnim obrazom:

— Amen!

Tu pričelo se je beganje. Vse jele smo nekam hiteti, zadevale se jedna ob drugo, poprijemale h kratu za jedno in isto reč, jo vlekile vsaka k sebi in jo vrgle proč, da je nismo mogle najti . . . Pripravljaje čaj, stavile smo dostikrat na samovar

prazen, brez čaja in kropa, čajnik, premivale čašice, rezale kruh, klale sladkor in polagaje, da se je čaj nastal — snemale čajnik s samovara in hotele naliti iz njega čaj . . . Kakov smeh nastajal je tedaj mej nami! . . . Pripetilo se je še hujše, kadar smo v razgovorih postavile samovar brez vode in se je on razsojil . . . Na mesto soli dejati sladkor, vzeti steklenico jesiha na mesto medice — bila je pri nas stvar vsakdanja. Ne redko v postne dni, obedali sta sestri vsled raztresenosti mesno. Pri tem je postni dan vzpominala navadno mlajša. Končavši obed, obrnila se je ona hipoma k sestri:

— Sestrica . . .

— Kaj je?

— Danes je pa petek. V odgovor na to zalila se je sestra z neudržnim veselim smehom.

— Vzpomnila sem se, vzpomnila, draga moja, ko sem prvo žlico juhe požrla, a nisem hotela povedati ter rajše molčala . . . Oh! kakov greh sva storili! . . .

Tukaj so mene branili in bili gotovi pečati se z menoj, če tudi cel dan. Tu so me tudi množega

ima torej praktičen, narodnogospodarski pomen za vodovja v Avstriji in v sosednjih deželah.

Postavili so se najprvo odseki in sicer 1. za vodovje Labe, Odre in Visle; 2. za vodovje Dunava, Dnjestra, in Stira; 3. za jezero Bodensko in za Reno nad tem jezerom. Tem odsekom pa so se dala dotična vprašanja, da se posvetujejo o njih in potem kaj razločnega predložijo za ukrepanje v občnih sejah.

V Dunavskem odseku so se označila poglobitvena načela za ribištvo v Dunavu, razlagalo se je, koliko kvare napravljajo nepotrebne preuravnave potokov in rek, nesnaga, ki prihaja v vodo iz fabrik in obrtnostnih tvornic, parobrodna vožnja in plovljenje; govorilo se je o prepovednih ribarskih propisih, o ribarskih pravicah državnih, občinskih in zasobniških, o potrebnih napravah za ribištvo, o ribjih tolmunih itd. Oznamenile so se tudi ribe, katere bi osobito kazalo samodelsko zaploditi v Dunavskem vodovju. Poročalo se je o vodah in ribjih razmerah v posameznih deželah; tako je gosp. prof. Franké iz Kranja razkladal te razmere z ozirom na kranjsko deželo. Nadalje je prof. Pančič iz Belega Grada predaval o ribištvu v Srbiji, a Kisilov o ribištvu bolgarskem.

V odseku za Labo, Odro in Vislo pod načelnštvom dra. Grimma iz Petrograda poročalo se je o sulcih na Českem, o ribjih razmerah v Odri, v Visli, o ribiškem zakonu ruskem, ki se ima proglasiti iz nova, določilo se je vodilo pri sestavljanju predlogov, jemalo se je ozir na ukrepe ribiškega shoda v Drazdneh itd.

Tretji odsek je podrobno razgovarjal se o ribištvu v Bodenskem jezeru in v Reni, ter takisto kakor ona dva odseka določil nasvete, ki pridejo pred občni zbor konferencije.

V 1. dan t. m. zbrali so se vsi člani konferencije in tedaj so poročevalci vseh treh odsekov razodeli ter obrazložili nasvete za povzdigo ribištva. Vsi predlogi so bili odobreni. Za nas imajo pomen le predlogi Dunajskega odseka, ker se tičejo naših domačih voda. Izmed 15-ero teh predlogov naj pomenimo naslednje misli:

Ribiške pravice državne, občinske ali, ki sicer pristojne javnim korporacijam, naj bi se samo tedaj prodajale ali v zakup dajale, če bi to večaki odobraval; pri tem naj bi se vedno več ozira jemalo na narodno gospodarstvo, nego-li na državne finance. Posebno je priporočati, da se zakupnikom, če le možno, v zakupni pogodbi naloži, da imajo vsako leto določeno količino ribje zalege ali mladih rib zaploditi, sicer se neha pogodba.

Za večja vodovja je poskrbeti, da se ribari sistematsko, prikladno razmeram priradnim. Zato naj se vodo- in ribejpisne razmere znanostno in praktično preiščejo, ter, kar se pokaže iz tega preiskovanja, naj se obelodani, da si občinstvo kaj koristnega iz tega dobi.

Kar se tiče ribjih naprav, je to poglobitvena stvar, da se jih kolikor možno veliko in na široko priredi, zlasti taci, ki dajejo primerno tvarino za zaplojenje določenih bližnjih vod.

Zelo koristno in povsodi želeto je, da se poučuje in praktično razklada naravno in samodelsko ribarstvo v gozdarskih, kmetijskih in poljedelskih učilnicah.

Pustošenje gozdov pripoznati je kot jeden poglobitvenih vzrokov, da je rib čedalje manj, treba je

torej z vsemi močmi delati na to, da se obustavi uničevanje gozdov, da se jih tam, kjer to potreba, iz nova posadi in da se sploh v obližji voda vsestransko in krepko varuje rastlinstvo.

Da se ne dogajajo na mejnih rekah pravne zmote, iz katerih pogostem nastaja ribje roparstvo, živa je potreba, pravice natančno urediti in določiti, ter v pristojnih pogodbah izreči, komu in kako je kaznejati ribiške prestopnike in prestopke ribiških propisov.

Če se hoče ribištvo povzdigniti, morajo se v podunavskih državah, katerim je do ribištva, prej ko moči postaviti zakoni, ki ribiške pravice primerno in konečno uredi. —

Ko so tako po prodlogih bile izražene misli dotičnih odsekov o ribištvu, se je konferencija razšla, ker njen namen je bil vzpolnjen. Boljšo bodočnost mogó dati ribištvu avstrijskemu in ribištvu po naših pokrajinah dobri mejnarodni in domači zakoni, dober pouk v stvarih ribištva, ter gosto nasejane praktične naprave. To so poglobitveni stebri, katere je oznamil v prosep ribištva rečeni shod večakov v navzočnosti poljedelskega ministerstva. Vladi bodi torej sedaj skrb, te nasvete uživotvoriti ter tako rešiti in v boljše stanje pripraviti avstrijsko ribištvo, nemali del našega narodnega gospodarstva. M.

Deželni zbor kranjski.

(VII. seja v 3. dan oktobra.)

Deželni glavar grof Thurn-Valsassina naznani, da je presvitli cesar izrekel brzojavnim potem svojo najvišjo zahvalo za čestitanje deželnega zbora o priliki njegovega godu. (Vseobčni živio in slava-klici.)

Poslanec Svetec poroča v imenu gospodarskega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem, in sicer: 1. o dednem pravu na kmetih in o kmetijskih domovih in 2. o pristojbinah tako-le:

Upravni odsek je iz poročila deželnega odbora glede agrarnih razmer na Kranjskem (priloga 14) obravnaval nasvet o dednem pravu na kmetih, o kmetijskih domovih in o pristojbinah.

Zastran dednega prava in kmetijskih domov deželni zbor za zdaj še ne more nič ukreniti dotlej, dokler vladni načrt zakona za kmetiska posestva srednje velikosti, ki ga je državna vlada v IX. sesiji predložila državnemu zboru, ne postane zakon. Še le tedaj bo deželnemu zboru mogoče v okviru, ki mu ga odkaže državni zakon, izdelati deželni zakon, s katerim bi se določila posestva, katera bi spadala pod omenjeno dedno pravo in katera bi se mogla ustanoviti za kmetiske domove.

Za zdaj pa ni drugega, ko željo izreči, da bi omenjeni načrt o dednem pravu kmalu postal državni zakon in to tako, da bi se dala deželnim zborom prilika, na njega podlagi osnovati tudi kmetiske domove, kar bi bilo mogoče, ako §. 16 načrta tako ostane, kakor je predložen.

Opiraje se na razloge, iz katerih je agrarna enketa izrekla se za omenjeno dedno pravo in za kmetiske domove, katerim tudi upravni odsek pritrujuje, stavi ta naslednji predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni zbor izrekuje, da je načrt državnega zakona o dednem pravu za kmetiska posestva srednje velikosti kranjski deželi primeren.

Deželnemu odboru se torej naroča, da pošlje peticijo do vis. državnega zbora, da bi ta blagovolil še v tej sesiji skleniti omenjeni državni zakon po načrtu vis. c. kr. državne vlade, zlasti tudi §. 16 tega načrta.

Glede pristojbin je upravni ods-k sklenil, od resolucij, ki jih je v tem oziru sklenila kmetijska enketa, priporočati naslednji dve:

1. Prečastiti gospod deželni predsednik se prosi, naj on blagovoli posredovati pri finančnih urad b, ako treba pri vis. finančnem ministerstvu, da se bo odstotna pristojba od izročitev, ki se naredé mej stariši in otroci v življenji merila ravno tako, kakor od teh izročitev, kadar se zgodé zaradi smrti.

Deželnemu odboru pa se nalaga, da izroči to prošnjo gospodu c. kr. deželnemu predsedniku.

2. Deželnemu odboru se nalaga, da pošlje peticijo do državnega zbora, da se v pristojbinski noveli sklenejo polajšila za kmetiska posestva in to

a) pri izročitvah mej živimi jednako, kakor pri onih zaradi smrti;

b) da se štempeljske pristojbe za zneske, ki neso nad 50 gl., tudi v neprepirnih in zemljeknjižnih rečeh znižajo na 12 kr. od ulog in na 10 kr. od prilog in rubrik.

Poslanec Dežman zahteva generalno debato in izjavlja, da se je oglasil v tej zadevi kot zastopnik veleposestva, da se ne bode morda mislilo, da se veleposestvo ne briga za blagostanje kmetijstva. Dežman potem razpravlja, kako je duhovščina obupno opisavala stanje kmetijstva, le nekateri gg. duhovni trdijo, da se stanje kmetijstva v njih farah nekoliko boljša. Označiti mora izrek nekega duhovnika, ker je jako resničen. Dotičnik pravi: „Vsaka doba ima svoje senčne in solnčne strani!“ in to velja i za kmetijstvo. Duhovniki opisujejo kmetovalca kot jako slabega gospodarja, ki zapušča le zadolženo posestvo in kateri nema toliko moči do samega sebe, da bi se žganja ogibal. To so žalostni odnošaji in ti popisi so vsi drugačni, nego nekdanjo hvalisanje poročevalca Svetca, ki je rekel, da za Noviške kmete zaradi umnega in vzglednega gospodarstva zavidajo celo sosedne dežele Kranjsko. Pa kaj se hoče, voditelji naroda so ljudstvu obljubovali, da bo de izvedenje narodnega programa vse odnošaje popolnem zboljšalo. (Smeh! Nemir! Klici: K stvari!) Slovensko uradovanje obožavalo se je kot ljudsko zdravilo! (Velik nemir in ponovljeni klici: To ne sliši k stvari!) A ničesar se ni s tem doseglo. Akopram je naprava železnice v deželi uničila promet po cesti, vender so železnice za nekatere dele dežele neprecenljive vrednosti, posebno goveja živina se izvaža vsako leto v večjem številu v nemške dežele in v jednom letu izvozilo se je nad 50.000 glav. A slovenski časniki o tem žalibog molčé (Ugovor mej narodnimi poslanci!), „Slovenski Narod“ prinaša že več let v vsakem semanjskem poročilu, koliko se je goveje živine, konj in prašičev pokupilo in odpeljalo v nemške dežele. (Tedaj se je g. Dežman zopet debelo zlagal! Opomba por.) In to se zgodi zato, ker se iz tega vidi, da je kranjska dežela z drugimi zvezana in kako škodljivo bi bilo, jo osamiti. Treba je tedaj vse, kar bi promet z nemškimi deželami pospeševalo, skrbno podpirati in gojiti. 50.000 izseljencev gre vsako leto iz dežele, a le da služijo v drugih deželah za hlapce. Zato bi bilo treba, iste povzdigniti na višje stališče omike, (se ve da nemške!) da ne

učili, rokodelja, gospodinstva, učili radovoljno, no vsled naglice in neprestanega govorjenja, — naučili me vsega tako, kakor očenaš, katerega se tekom celega leta nisem navadila na pamet ter ga neprestano brbljala, požiraje sredino in z uverjenostjo bližaje se koncu, katerega sem znala trdo. Kupili sta mi tudi abecednik, no čitati me nista naučili, prepuščaje to delo drugim. Ne gledé na to vzpomina se teh neskončno dobrih žensk, ki sta skrbeli za-me, me branili in mi zašivali oblečice — vedno z ljubeznijo in spomin o njih ohranila sem za vselej.

Vgnezdilvi se pri njima, bila sem že srečna in mogla sem napravljati svoje izlete od todi, kakor iz lastne hiše, v nadi, v slučaji potrebe zopet brez vsakega zadržka vrniti se k njima. Ob dveh obiskovalah sem navadno učiteljevo stanovanje. Znala sem, da je v tem času učiteljeva hči Aleksandra Pavlovna, — gospodičina visoke rasti, črnolasa in blede, nikoli ne smejoča se, z izrazom žalosti v svojih zamišljenih očeh, vedno napravljena v črno, — znala sem, da je ob tej uri Aleksandra Pavlovna imela navado igrati na glasovir, kar je meni koj prvokrat dopalo. Aleksandra Pavlovna živela je z očetom in staro

hišino. V njihovem stanovanji kraljevala je vedno tišina: nihče iz njih ni govoril glasno, hodili so vsi tiho, nihče ni hitel in na vsem, začeni sé starinskimi pohištvi, s počrnelimi od časa slikami s starinskimi svetimi podobami in končaje s čisto izmitimi gostolistimi zelenimi rastlinami na oknih, — na vsem ležal je nekak poseben pečat melanholije in skrivne tožnosti. Jaz stopila sem v salon, po katerem so se razlegali tužnim plakanjem zvuki glasovira, po tipkah katerega sta begali blede in suhljati roki Aleksandro Pavlovne, ter se ustavila pri durih. Ona me dolgo ni zapazala, zamišljena v igro, no zagledavši mojo miniaturno figurico, poklicala me je obično k glasoviru:

— Pojdi semkaj, dušica. Ali si prišla poslušat?

— Da, tetka.

Ona ponovila je igro, katera je uplivala na me neizrečeno čudno. Kazalo se mi je, da begajo zvuki po mojem telu in da vsaka nota nahaja nekak nemi odziv v mojih čutnicah. Bilo mi je kakor bi me nekaj vezalo z vsako tipko in, sama neznajoč tega, zibala sem se slišno metronomu, v takt igre.

Predstavljala sem tedaj ganljivi prizor, kakor pojnim danes, vzpomina se svoje drobne in majhne figurice, upodobljene v zrkalu, odete v strgano, sivo suknjico, sumljive čistote nogovice in izteptane čevljice, vzpomina se svoje gladko ostrizene glave s plavimi lasmi, voskastega obraza, upalih črnih oči, in pri tem zibanja z jedne strani v drugo, zdaj hitrejšega, zdaj počasnejšega, soglasno hitrejšemu ali počasnejšemu tempu komada. To delala sam dolgo nezavedno, no še nezavednejše, popolnoma brez svoje lastne volje, prešla sem nekoč od takega nemega sledenja za motivom, k njega predavanju z zvuki. Danes znam, da je bilo prvo, kar sem spela, arija paža iz „Hugenotov.“ Najedenkrat spela sem jo vso, spela, se zna, brez besed z vsemi njenimi težkočami, fioreturami in škalami. Dokler sem sledila z glasom za igro, me Aleksandra Pavlovna ni ustavljala, slušala me je pozorno ves čas in samo, da bi bilo bolj slišno — oslabila je pedal in zmanjšala silo udarov po tipkah. Arija je končala, jaz uvidela sem, da sem pela na ves svoj detski glas ter se prestrašila. Aleksandra Pavlovna obodila me je laskavo:

bi bilo treba plačevati toliko boljših stroškov. — Slavni naravoslovec Scopoli, spisal je v pretečenem stoletju knjigo, v kateri je opisal propad kmetijstva na Kranjskem, trdeč, da je glavni vzrok propada ta, ker kmet svojega stanu ne čisla in vsak le pravi: „Moj sin mora biti gospod!“ Zato so srednje šole prenapolnene in na Ljubljansko gimnazijo se je vsililo letos nič manj nego 600 dijakov (klici: 800!) torej 800 dijakov? Kaj bode z njimi? Duševni proletarijat bode iz njih? Zakaj se stvari ta? Naša Kranjska je nekaj Pijemont, iz katerega se hočejo zavzeti sosedne dežele. A nekdanj so dobili v sosednih deželah izobraženi kranjski mladeniči službe, zdaj tega ni več, kajti vsaka dežela se zapira sama za se in mladi nadarjeni učitelji ne dob več služeb drugod. Kranjska pa je nekaj magnet, h kateremu silijo mnogi, da bi tu prišli k dobrim službam. Amerikane Franklin je trdil, da le potem pride ljudstvo do blagostanja, ako dela in štedi. Kdor kaj drugega priporoča, ljudstvo slepari. Kako pa je na Kranjskem v tej zadevi? Dežman pravi, da je videl po vaseh na Dolenjskem cele trume puranov, a ne da bi jih kmetje gonili na somenj v Zagreb, vse sami pojedjo o trgatvi, to je že stara navada. Mnogo je duhovščina proti temu pridigovala, a vse zaman. V drugih krajih prodajajo seno za ničeve cene v Trstu in na Reko, a ne znajo napraviti niti grabelj niti vil sami, vse si morajo kupiti kmetijske podružnice bi storile lahko v tej zadevi veliko, a ne store ničesar, desetletja že spe. Vse drugače delajo na Spodnjem Štajerskem kmetijske podružnice. Kaka velika trgovina z ovčetjem je tamkaj vzrasla. Na Kranjskem pa se zapravi za žganje toliko denarja, kolikor iznaša ves zemljiščni davek vse dežele. In ne da se pije žganje, koliko se popije še vina in piva. Isto tako slabo kakor z denarjem, dela se s časom posebno na božjih potih in kmet leta od sejma do sejma. Tudi za cerkvene potrebe potroši se neizmerno veliko, o čemer že Hacquet toži, kajti če ima jedna fara nove zvonove, takoj si omisli druga še dražje. Vse polno je tudi beračev, a ne samo navadnih, tudi berači v civilnih suknjah izvajajo kmetu mnogo denarja iz žepa. Govornik toži potem, da se ni izvela postava o velikih občinah, katero je napravila narodna stranka a je ni izvesti hotela, ker se je bala revolucije v deželi! (Velik smeh) in zato je z občinami jako na slabem. Kmeti treba pač drugače odgojevati, da se mu ne bode usiljevalo toliko nepoklicanih varuhov in skrbnikov. Ko nečno Dežman še napada obravnave kmetijske enete, rekoč da so bile površne in jako pohvalno pesen poje kočarjem ki svoje otroke bolje odgajajo, ko marsikateri vaški magnat.

Potem je krepko odgovarjal g. dr. Vošnjak, katerega govor priobčimo po sten. zapisniku.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 8. oktobra.

Ceski deželni zbor je tudi kakor galski izvolil poseben odsek, da pretresuje novi železniški statut. Že takoj v prvi seji je dotični odsek prišel da sklepa, da je ta statut škodljiv česki narodnosti in deželnim interesom. Čehi že vidijo v tem, da je notranji poslovni jezik pri železnicah nemški, škoda za svojo narodnost. Mi Slovenci bi pa ne smeli videti nikake nevarnosti za obstoj slovenske narodnosti

— Poskusi ponoviti.

Ona pričela je z nova z motivom, no potem jela me je spremljati z jedinimi akordi, pribegaje k pomoči melodije samo tedaj, kadar sem se kaj zmotila ali zabila motiv. Proti koncu postali so akordi redki, no jaz ubirala sem smelo s svojim tankim glasom škele, premagovaje njih težavnosti. Končala sem smelo in tvrdo. Aleksandra Pavlova prišla me je za glavo in me poljubila.

— Koliko si stara?

— Šest let tetka.

— Ali se učiš?

Jaz prišla sem v zadrego.

— Ne, tetka. Kje naj se učim: sem vedno zvunaj.

Ona pogledala je s pomilovanjem na mene in na mojo nebrežno, zanemarjeno obleko.

— Ali ti je mamica umrla?

— Da, tetka. Sedaj imam drugo mamo.

Ona pojmla je vse, ni me več izpraševala o mojem življenji in končavši igro, poljubila me je še jedenkrat v glavo.

če tudi se nam šole ponemčujejo in nam vsi uradi nemški uradujejo. Vedno se nam kaže na česko zmrznost, in tudi se dobe še nekateri česki listi, da nam zmrznost propovedujejo, ker so napak poučeni. Tako bi res kdo mislil, kake pretiranosti, da zahtevamo, v resnici bi pa bili zadovoljni, ko bi le polovico tega dosegli, kar želi najzmernej Čeh za svojo narodnost. — V českega deželnega zbora odseku za občinske in okrajne zadeve je predvčeraj namestništva svetnik Kmoch razložil stališče vlade nasproti Herbstovemu predlogu o delitvi okrajev po narodnostih. Vlada v načelu nema nič proti temu predlogu, in le želi, da se uresniči, a misli da povsod taka razdelitev ne bode mogoča iz geografičnih in narodnogospodarskih razlogov. Sicer bi se pa preme omejenja okrajev morale vršiti samo na prošnje občin, ne pa prisilno proti njih volji. Da bi se pa druge instance razdelile v česke in nemške, tega pa vlada ne more dovoliti. — V odseku za pretresovanje volilne reforme so izjavili nemški poslanci, da se ne bodo udeleževali posvetovanj o načrtu volilne reforme, kakor jo je predložil deželni odbor, in so res, ko se je pretresovanje pričelo, odšli. Nov dokaz, da z Nemci na Českem sporazumljenje ni mogoče. Da bi petakariji dobili volilno pravo, tudi ni dosti upanja. Večina deželnega zbora smatra to zadevo le kot del splošne volilne reforme, in se po njenem mnenju o tem tudi le pri posvetovanji o občni volilnej reformi more sklepati. Ker bode pa vsled upora nemških poslancev gotovo splošna volilna reforma brez uspeha ostala, tudi petakariji volilne pravice ne bodo dobili. — Včeraj je v deželnem zboru utemeljeval Nemec dr. Bareuther svoj predlog, da se deželni šolski svet razdeli v dve sekciji. Ta predlog, ki jasno kaže, kam merijo Nemci, se je izročil šolskemu odseku v pretres, za kar so glasovali Nemci in veleposestniki, Čehi pa so se vzdržali glasovanja.

Jedva se je izvedelo, da hočejo Čehi na Dunaji osnovati posebno politično društvo, ki se bode potegovalo za narodno enakopravnost na **Spodnjem Avstrijskem**, že se zaganjajo nemški liberalni listi v nje, in to ne le ekstremni, temveč celo taki, ki hočejo za zmerne veljati. Ta stvar jim je kakor nalašč prišla, da upijejo o zatiranem nemštvu. Nek list, o katerem celo govorje, da je z vlado nekoliko v zvezi, očita Čehom, da neso na Dunaji domačini, temveč le priseljenci. Po mnenji tega lista bi Čehi, ker so priseljenci, ne imeli nikake pravice do ohranjenja svoje narodnosti. Kdaj je pa kak nemški list ugovarjal ravnopravnosti Nemcev pri nas na Kranjskem? Ti Nemci so tudi privandri k nam, in so si celo pridobili gospodstvo v deželi, in če se je njih veljava skušala kedaj poriniti in naravne meje, kak krik je navstal po nemških listih. Zakaj se pa neki Nemcem na Kranjskem po istem merilu ne merijo pravice, kakor jih hočejo Čehom na Dunaji. Nemški liberalci hočejo ta poskus Čehov, ustanoviti si politično društvo v Beči, porabiti pri prihodnjih volitvah za državni zbor za agitacijo. Strašili bodo ljudstvo s slovanskim poplavom, in Bog ve s čim še. — Z veseljem pa moramo konstatovati, da so tudi na Spodnjem Avstrijskem možje, ki spoznajo, da je delovanje nemškega šulferajna škodljivo in se ne boje tega javno izreči. Ko je bila na dnevnem redu prošnja nemškega šulferajna za podporo, oglašil se je poslanec Knab in v ostrih besedah grajal delovanje tega društva. Podpora se ve da se je potem dovolila, a veseli moramo biti, da se je vsaj našel mož, ki je obsojal to škodljivo in razpor sejoče društvo.

V **galskem** deželnem zboru je poslanec Merunovic stavil in utemeljil predlog, da bi se podržavila severna železnica. Sedaj se pa železniški odsek posvetuje o tem predlogu.

Nedavno smo poročali, da bodo kmalu razpuščene **trgovske zbornice**. Sedaj se pa poroča iz Linca, da je trgovsko ministerstvo z ukazom dne 30. septembra razpustilo tamošnje trgovsko zbornico. Nove volitve bodo takoj razpisane. V krat-

— Pridi večkrat k meni. Bodeš pela, in če boš želela, jela te bom učiti.

Začutila sem najedenkrat k tej resnej deklici z žalostnimi očmi, ne jedino ljubezen, ki sem jo imela k sestram — vlastelicama in k družini privrataika, no nekako uvažanje, spoštovanje in gotovnost slušati jo v vsem, z lepo pokoriti se jej. Njena roka, njena bleda, drobna in subljata roka bila mi je blizu; hipoma priklonila sem se in poljubila to milo roko, pri čem so zakapale vroče solze iz mojih oči. Aleksandra Pavlova objela me je nežno:

— Ti plačeš? . . . O čem?

Mala, dosegačja jej komaj komaj do pasa z glavo, objela sem njeni kolena z rokama, stiskaje se k njej z glavo:

— Ah tetka! objasnila sem jej nejasno uzrok mojih solz, z menoj še nihče ni tako govoril, kot vi . . . Jaz plačem od radosti, tetka . . .

Ona ni mi rekla več besede ter me molče gladala po glavi toliko časa, da sem nehala plakati.

(Dalje prih.)

kem času dojde tudi drugim trgovskim zbornicam ukaz, ki jih bode razpustil.

Vnanje države.

Ruski general in generalni gubernator na Poljskem, Gurko imenovan je članom državnega sveta, a obdrži še vedno dosedanje mesto.

Kakor se poroča iz Rima, je na Laškem v 42 provincijah od 2. avgusta do konca septembra 17 332 ljudi za **kolero** zbolelo. 8 644 pa umrlo. V Napolji kolera pojema, tako jih je predvčeraj zbolelo za kolero samo 43, umrlo pa 16.

S **francosko-kitajskega** bojišča prihajajo za Francoze ugodne vesti. Zaseli so že Tamsui.

Egiptovsko vprašanje se ne bode rešilo, kakor se govori, na posebnej konferenci, kajti konference poslednjih let imele so premalo vspeha. Skušalo se bode doseči sporazumljenje po dopisovanju svojih vlastni. Anglija je že naznanila v posebnih okrožnici drugim vlastim, da bode kmalu objavila svoje predloge, katere bode izdelala na podlagi izkušenj angleškega nadkomisarja Northbrooka. Začetkom bodočega meseca dobi bodo neki velevladim dotični predlogi. Kaki bodo, pove nam že precej jasno tudi višje omenjena okrožnica. V njej pravi angleška vlada, da se je iz dosedanjih izkušenj Northbrook prepričal, da je pomanjšanje obresti od egiptovskega dolga neobhodno potrebno, da se doseže ravnotežje v egiptovskih financah, ravno tako bode treba ponizati zemljiški davek. Vse to je že Anglija zahtevala pri poslednjem egiptovski konferenci, pa druge vlasti v to neso privolile, zato pa tudi ni dosti upanja, da bi nova diplomatska pogajanja imela kaj več vspeha.

Iz **Sudana** dohaja neugodna vest, da so Arabi zavratno napali generala Stewarta in ga umorili. Ta general bil je jedini Evropec v Gordonovej družbi. Ko je poslednji vzel Berber, podal se je Stewart gori po Nili, v tem ko se je Gordon sam vrnil v Chartum. Ko se je Stewart tako oddaljil od glavne Gordonove vojske, porabili so Arabi to priliko, da so mu spihali luč življenja. Zato bode pa sedaj angleška ekspedicija pod poveljstvom generala Wolseleya a morala napeti vse sile, da osvobodi Gordona, kajti bati se je, da tudi njega doleti jednaka osoda.

Konferenca za določitev **prvega meridijana**, ki se je bila sešla v Washingtonu, se je razšla, ne da bi se bil dosegel kak uspeh. Večina delegirancev je bila sicer zata, da se izbere meridijan, ki gre skozi Greenwich, a francoski v to neso kakor hoteli privoliti.

Domače stvari.

— („Länderbank“) dobila je dovoljenje, da napravi delniško društvo za dopolnilne proge (Ergänzungslinien) avstrijskih in ogerskih železnic s sedežem na Dunaji. Pravila so že potrjena. — Ni nemogoče, ampak celo naravno, da utegne to društvo svoj pogled obrniti tudi na Dolenjsko.

— (V **hrvatskem** zboru) stavil je Smičič predlog, da naj sabor stori potrebne korake, da tudi Žumberk in Marjindol dobita svoje zastopnike v zboru. — V krogih nezavisnjakov se govori, da pridejo v zbor tudi grofi Bombelles, Rudolf Erdödy, Jurij Jelatić, Teodor in Ivan Drašković, da pomnože opozicijo. Ta vest je morda malo prenačljena; a čudno je to, da je letos nenavadno veliko število aristokratov dalo verifikovati svoje virilne glase. Morda se pa vendar utegne aristokracija energičneje potegniti za pravice hrvatske kraljevine.

— (Blag župnik) živi v nekem slovenskem glavnem mestu. Nedavno mu je hotela voliti za njegovo bogato okrašeno cerkev neka brumna ženska 1 000 gld., to je dolg, uknjižen pri njenih sorodnikih. A župnik se je zahvalil, rekoč, da neče svoje cerkve lepšati s solzami revnih sorodnikov, kateri bi se morali, ko bi se dolg izterjal, pognati od hiše. Tudi ni dolgo temu, kar je hotela v nekem predmestju, ki se ne odlikuje po velikih hišah, neka ženska izročiti na smrtni postelji istemu g. župniku vse svoje premoženje za cerkvene potrebe. A blagi župnik, dobro vedoč, da ima ženska mnogo revnih sorodnikov, je namenjeni dar odklonil in umirajočo brumno žensko pregovoril, da je svoje premoženje razdelila, po enakih delih mej svoje revne sorodnike. Čast, komur čast gre!

— (Sladorjeva kriza), ki je upropastila veliko firmo Weinrichovo je prouzročila tudi pri nas veliko škode. Kdor koli trži s sladorjem, bodi si na drobno, bodisi na debelo, vsak ima vsled nepričakovano nizke cene difference in izgube. Govori se, da ima jedna sama trgovska hiša v Ljubljani do 50.000 gld. izgube. Nekega manjšega trgovca pa je kriza tako pretresla, da se že javno govori o njegovej insolventi.

— (Današnji mesečni živinski somenj) je bil zaradi slabega vremena slabo obiskan. Pri-

gnalo se je konj, volov, krav in telet 888 komadov. Kupčija je bila vendar precej živahna in tudi tujh kupcev ni manjkalo, cene so bile dobre.

— (Z Dunaja) iz vojaške bolnice št. 1 piše se nam v 7. dan t. m.: Predvečeraj dotekla je kazen vodji insurgentov v Bosni in Hercegovini „Hadži-Loji“, ki je bil zaprt od 1878. l. Ob 9. uri zvečer pripeljal se je Hadži Loja z osebnim vlakom državne železnice iz Prage v Beč. Na kolodvoru ga je obilo ljudstva pričakovalo. Ko je vlak prišel in obstal, si Hadži Loja ni pustil z voza pomagati, temveč je z leseno levo nogo v tla voza jezen udaril in sam ven šel. Bil je od nekega stotnika vsprejet, v Alzersko vojašnico prepeljan. Kar o Hadži Loji Dunajski časniki poročajo, da se je ob 7. uri zjutraj z vlakom v Trst odpeljal, ni res, ker ob desetih dopoldne prišel je v garnizonsko bolnico št. 1 se kopat, spremljan po treh možih 33. polka. Na jedenkrat je po celi bolnici hrup zadonel: „Hadži Loja je tu, koplje se“ in kmalu se je po hodnikih zbralo obilo bolnih vojakov, kajti vsak je hotel videti Hadži Lojo. Ob 11. uri prikaže se iz kopalnice mož velikan, da ga je bilo strah gledati, z leseno levo nogo, z belim turbanom in zelenim plaščem. Vse zakriči: „Hadži Loja“. Ostro je bilo njegovo oko, kakor ujetega jastreba. Ko je stopal po stopnicah, je ježno k spremljevalcu rekel, naj gre za stopnico naprej, da se je s svojo roko nanj opiral, in tako je velikan počasi po stopnicah koračil. Ko stopi na ulico, je ravno deževalo, obrnil si je plašč in se čez glavo pokrnil. Po izreku njegovega, sedaj bolnega varuha Alojzija Haushofer-ja (takrat pri 9. lovskem batalijonu), kateri je bil pri transportu Hadži Loje od Mokrega do Sarajeva v bolnico prisoten, je Hadži Loja bil dosti slabši in njegovo lice hudo upadeno, a sedaj se je velikan v avstrijski ječi dobro popravil in dobro izgleda. Vidi se, da so mu dobro stregli, bolje, nego našim vojakom, ki so prišli turčinom v pest. „Vrbniški brodar“.

— (Nesreča.) Včeraj popoldne ob 3. uri, prišla je 24 letna delavka v predilnici vsled lastne neprevidnosti preblizu stroju, kateri jej je odtrgal kazalec in srednji prst in popolnem zdrobil palec. Odnegli so jo v bolnico.

— (Tatvine.) 24 letna delavka iz tsbačne fabrike, Mina Porenta, ukrala je svojim družicam iz stanovanja v Kladeznih ulicah obleke, za 14 gold. razven tega pa še dve rjuhi in velik kos kotenine. — V frančiškanski cerkvi krala je že več časa, mnogokrat zaradi cerkvene tatvine kaznovana, Mica Dolinšekova iz Št. Jurja, razne stvari, katere je potem zastavljala ali prodajala. Tudi v kapeli svetega Frančiška v sv. Jakoba cerkvi je precej pokrala. Ko se je redarstvo začelo zasimati za njo, popihala jo je najbrž na Štajersko.

— (Razpisani službi): Učitelja na jedno-razrednici v Koroški Beli. Plača 450 gld., preklicljiva nagrada 50 gld. in stanovanje. Prošnje do 28. t. m. na okr. šolski svet v Radovljici. — Druzega učitelja na čveterorazrednici v Šmartinu pri Litji. Plača 500 gld. in stanovanje. Prošnje do 25. t. m. na okr. šolski svet v Litiji.

Razne vesti.

* (Strup mesto zdravil.) Predsednika državnega zbora dr. Smolko je zadela te dni grozna nesreča. Njegova hči, soproga inženirja Hupperta, je zaužila namreč po neprevidnosti mesto zdravil precejšnjo množino strupa (antibakterion) in je vsled tega 7. t. m. opoldne umrla. Tako se brzojavlja iz Levova.

* (Zmanjšanje števila ruskih gimnazij.) Kakor čujemo, namerava rusko ministerstvo za uk in bogočastje neporebno in za današnje razmere preveliko število klasičnih gimnazij skrajšati in namesto teh ustanoviti več za Rusijo potrebnih tehničnih in obrtnih šol. Kaj poroča minister notranjih zadev, kateri je jako vnet za gimnazije, k tej presnovi, še ne vemo.

* (Pomenljivo in dvoumno.) Henrik IV. kralj francoski, (1589 — 1610) je mej vojsko v Španskej žugl tej državi tudi laška posestva napasti in odvzeti. Zatorej reče španjskemu poslancu: „Jaz sem sklenil, iti z vojsko na Laško, zajutkovati v Milanu, pri masi biti v Rimu, obedovati pa v Napoli.“ S pravim španjskim ponosom odvrne poslanec: Če bo Vaše veličanstvo teko hitro, bode lahko pri večerjavah v Siciliji.“ („Sicilijanske večernice se pravi krvavej moriji 1282. leta, vsled katere so vse Francoze z otoka Sicilijanskega spodili.)

* (Dober odgovor.) Bassompierre, poslanec Hernika IV., kralja francoskega na španjskem dvoru, je pripovedoval svojemu kralju vse podrobnosti svojega uhoda v Madrid. „Jaz sem jezdil“, pravi poslanec, „najmanjšo mulo na svetu.“ — „Oho!“ za-

klíče kralj smijoč, „to je moral biti smešen prizor! V resnici! Osel na mulo!“ — „Prosim!“ odgovori Bassompierre, „jaz sem bil le zastopnik Vašega Veličanstva!“

Poslano.

Trditev g. prof. Wiethaler-ja v 182. številki „Ljubljanskega lista“, da sem se jaz 14. avgusta t. l. ali kedaj „škandalozno obnašal proti tuji dami v javnem prostoru škofjeloškem“, imenujem golo nesramno laž in ostudno obrekovanje, nevedno poštenega človeka, še manj pa učitelja „dostojnosti“, zahtevajočega hvaležnosti od nekdanjih svojih učencev.

V Škofji Loki, 7. oktobra 1884.

Stud. jur. Dragotin Triller.

Poslano.

Prijazno vprašanje do sl. mestnega magistrata v Ljubljani.

Že pred več meseci uročila se je prošnja Ljubljanskih pekovskih mojstrov, naj se vendar jedenkrat odpravi ostudna prodaja kruha pred rotovžem, ker prodajalke kruha o deževnem vremenu kar pot na rotovž zapró. Vsaka prošnja sicer jedenkrat rešitev najde. Bog zna, če bomo rešitev te prošnje srečno ućakali.

(633)

Radovedneži.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slov. Naroda“.

Tujci:

dne 7. oktobra.

Pri Slonu: Krauss z Dunaja. — Klinger iz Trsta. — Urenak z Dunaja. — Ravnikar iz Kamnika. — Pri Matel: Fusseneger z Dunaja. — Schwarz z Budimpešte. — Ivičič iz Celovca. — Pri avstrijskem cesarji: Felberbaum z Dunaja. — Pri južnem kolodvoru: Krainer iz Trsta. — Fl. Markovič iz Reke. — Steiner iz Zagreba.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
7. okt.	7. zjutraj	737.91 mm.	+10.6°C	sl. szh.	obl.	17.00 mm.
	2. pop.	735.89 mm.	+14.0°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	731.87 mm.	+12.2°C	sl. jz.	dež.	dežja.

Srednja temperatura +12.3°, za 0.5° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 8. oktobra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	6	80
Rež, „	5	36
Jecmen „	4	20
Oves, „	2	92
Ajda, „	4	87
Proso, „	5	20
Koruza, „	5	20
Leča „	8	—
Grah „	8	—
Fižol „	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	67
Maslo, kilogram	—	94
Mast, „	—	82
Špeh frišen „	—	68
„ povojen, „	—	74
Surovo maslo, „	—	84
Jačca, jedno „	—	3
Mleko, liter „	—	8
Goveje meso, kilogram „	—	60
Telečje „	—	72
Svinjsko „	—	66
Koščunovo „	—	32
Pišče „	—	45
Golob „	—	18
Seno, 100 kilogramov	1	60
Slama, „	1	51
Drva, trda, 4 kv. metre	7	50
„ mehka, „	4	80

Dunajska borza

dne 8. oktobra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna ren a	80 gld.	95 k.
Srebrna renta	82	10
Zlata ren	102	90
5% marcna renta	95	90
Akcije narodne banke	859	—
Kreditne akcije	284	30
London	121	80
Srebro	—	—
Napol.	—	68
C. kr. cekini	—	77
Nemške marke	9	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	171
4% avstr. zlata renta davka prosta	102	80
Ogrska zlata renta 6%	122	70
„ „ papirna renta 5%	93	15
5% štajerske zemljiše, od. ez. oblig.	88	70
Dunava reg. srečke 5%	104	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	100 gld.	115
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	121	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	109	20
Kreditne srečke	105	50
Rudolfove srečke	176	50
Akcije anglo-avstr. banke	10	18
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	120	103
	214	75
		10

Pregled raznih psov.

V četrtek 16. oktobra t. l. na imendan sv. Galusa, bode v gostilnici „zur Rose“, v judovskih ulicah, mej 11. in 12. uro dopoldne velik pregled raznih psov, h kateremu se vabijo posestniki psov in oboževalci pravega pilzenskega piva z meščanske pivovarne, najljubnejše.

Ker je malo prostora za razstavo, imajo posestniki velikih psov prednost.

(634)

Razstavni odbor.

Komí,

na deželi izučen, 19 let star, slovenskega in nemškega jezika zmogen, z dobrim spričalom, želi dobiti službo v kaki prodajalnici ali v kaki leseni trgovini na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem. — Ponudbe vsprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (619—8)

Umetne (32—75)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikauskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, okoli 10. oktobra.

„East Anglia“, — — — — — 25.

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (611—6)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

V „NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

NOV.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Málóvrh. — Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič.

— Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič.

— Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revire, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštnine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.